

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ (ΝΠΙΔ)

E.K.B.M.M. - Τ.Θ. 50363 - Τ. Κ. 540 13 - Θεσσαλονίκη (Λεωφόρος Στρατού 2)

Τηλ.: 2310 889 830 - Fax: 2310 853 078 - E-mail: info@ekbmm.gr

Θεσσαλονίκη, 03/10/2019

ΨΗΦΙΣΜΑ ΓΙΑ ΤΟ «ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙ» ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Με αφορμή τη συζήτηση που διεξάγεται στο δημόσιο χώρο αναφορικά με την τύχη του ιδιαίτερης ιστορικής και αρχαιολογικής αξίας μνημειακού συνόλου, το οποίο αποκαλύφθηκε κατά τις εργασίες κατασκευής του Μετρό της πόλης και έχει γίνει ευρύτερα γνωστό ως «το βυζαντινό σταυροδρόμι της Θεσσαλονίκης», το Διοικητικό Συμβούλιο του Ευρωπαϊκού Κέντρου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων κάνει έκκληση στις αρμόδιες πολιτικές αρχές για την κατά χώραν και άνευ αποσπάσεως διατήρησή του.

Τα αρχαιολογικά κατάλοιπα της διασταύρωσης της Μέσης (Decumanus Maximus) και της κάθετης (cardo) οδού, καθώς και των κτισμάτων που την περιβάλλουν στο κέντρο της παλαιοχριστιανικής και μεσαιωνικής Θεσσαλονίκης, προσφέρουν πολύτιμη τεκμηρίωση για την πολεοδομική μορφή και την κοσμική ζωή της δεύτερης σημαντικότερης πόλης της βυζαντινής αυτοκρατορίας, συμπληρώνοντας τις γνώσεις μας και για την ίδια την Κωνσταντινούπολη. Η μαρτυρία αυτή είναι σημαντική όχι μόνο για τους ειδικούς επιστήμονες, αλλά και για κάθε κάτοικο και επισκέπτη μιας πόλης που βιώνει μια ιστορία 23 αιώνων ζωής μέσα από τα επάλληλα στρώματα κατοίκησης της.

Η αναζήτηση της πλέον πρόσφορης λύσης για τη διαχείριση του μνημειακού αυτού συνόλου με τρόπο ώστε το παρελθόν της πόλης να συνυπάρχει αρμονικά με το παρόν της είχε αποτελέσει παλαιότερα αντικείμενο επιστημονικού διαλόγου, ο οποίος κατέληξε το 2017 στην ισχύουσα Υπουργική Απόφαση για κατά χώραν διατήρηση, κατόπιν ομόφωνης γνωμοδότησης του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου. Σήμερα, δυο χρόνια αργότερα, κάθε ανακίνηση του ζητήματος προς άλλες ενδεχόμενες λύσεις οι οποίες έχουν ήδη εξεταστεί και απορριφθεί, καθυστερεί την υλοποίηση ενός έργου σημαντικού για τη διευκόλυνση της καθημερινής μετακίνησης των κατοίκων της και θέτει τις αρχαιότητες στο στόχαστρο μιας στρεβλής αντίληψης ότι δήθεν παρακωλύουν την ανάπτυξη. Σε μια πόλη όπου τα μνημεία του λαμπρού της παρελθόντος έχουν κάθε δυνατότητα ν' αποτελέσουν δυναμικό μοχλό βιώσιμης ανάπτυξης σε δημόσιο επίπεδο και παράγοντα ενίσχυσης της παιδείας και της αυτογνωσίας σε ατομικό, η εξέλιξη αυτή είναι δυσοίωνη και θα ήταν σκόπιμο με κάθε τρόπο ν' αποφευχθεί.

Πρόκειται, άλλωστε, για την πόλη όπου πριν ένα χρόνο υπογράφηκε η «Χάρτα της Θεσσαλονίκης» για την προστασία και ανάδειξη των βυζαντινών μνημείων όπου και αν βρίσκονται, από 21 κράτη στα εδάφη των οποίων υπάρχουν μνημεία βυζαντινά ή βυζαντινής επιρροής, στο πλαίσιο των δράσεων του Ευρωπαϊκού Έτους Πολιτιστικής

Κληρονομιάς 2018. Στην πρωτοβουλία αυτή του Ευρωπαϊκού Κέντρου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων, που τέθηκε υπό την αιγίδα της Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής για την UNESCO και είχε την υποστήριξη του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, συμμετείχαν το Κέντρο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, το ICOMOS και η Europa Nostra - φορείς διεθνούς εμβέλειας στον τομέα της διαχείρισης των μνημείων. Με τη Χάρτα αυτή, οι εκπρόσωποι 21 κρατών της Μεσογείου συμφώνησαν σε κοινές αρχές για τη διατήρηση, αποκατάσταση και διαχείριση των βυζαντινών τους μνημείων.

Συνεπώς, η διαχείριση των μνημείων της πόλης όπου οι εκπρόσωποι των κρατών αυτών συναντήθηκαν και συνυπέγραψαν τη Χάρτα, μιας πόλης όπου 15 παλαιοχριστιανικά και βυζαντινά μνημεία της είναι εγγεγραμμένα στον Κατάλογο Μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, και της χώρας με πρωτοβουλία της οποίας επιτεύχθηκε αυτή η σημαντική συμφωνία, οφείλει ν' αποτελεί πρότυπο σε παγκόσμιο επίπεδο, εφαρμόζοντας με προσήλωση την ελληνική νομοθεσία και τις διεθνείς συμβάσεις.

Η λειτουργική συνύπαρξη ενός παρελθόντος που συνεχώς ανακαλύπτουμε μ' ένα παρόν το οποίο δε σταματά να εξελίσσεται ας είναι ο στόχος όλων όσων είναι επιφορτισμένοι με την προστασία και τη διαχείριση του πολιτιστικού πλούτου της χώρας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο
του Ευρωπαϊκού Κέντρου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων